

kem o přednostní zajištění jeho pohledávky 16.000 Kč, shledává dovolací soud zákonné předpoklady odporovatelnosti ve smyslu §u 2 čís. 2 odpůr. řádu a ježto i ostatní podmínky tohoto ustanovení (lhůta i skutečné poškození věřitelů — i žalobce) jsou dány, jest žalobní nárok opodstatněn.

Čís. 5794.

Jde o žalobu zápůrčí, na niž se nevztahují kratší lhůty §u 575 c. ř. s., domáhají-li se spoluvlastníci vyklizení společné nemovitosti na těch, jimž byl propachtoval své doživotní užívací právo na nemovitosti spoluvlastník, jehož napotomní smrtí právo toto zaniklo. K zápůrčí žalobě dle §u 523 obč. zák. jest oprávněn každý jednotlivý spoluvlastník.

(Rozh. ze dne 24. února 1926, Rv I 133/26.)

Lázeňský dům »P.« náležel žalobkyním spoluvlastnický každé jednou čtvrtinou, další čtvrtina patřila jich sestře Floře S-ové, a poslední čtvrtina matce všech Anně S-ové, jež měla kromě toho požívací právo k celému domu. Smlouvou ze dne 26. února 1926 propachtovala Anna S-ová a Flora S-ová žalovaným své ideální čtvrtiny domu, Anna S-ová pak též své užívací právo k celému domu a to na dobu jeho trvání. Kromě toho měla smlouva uhasnouti dřívějším úmrtím Anny S-ové. Po smrti Anny S-ové (dne 10. dubna 1925) domáhaly se žalobkyně vyklizení žalovaných. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Předem nutno rozřešiti otázku, zda jde o spor a řízení ve věcech nájemních, pro které jsou obsažena v §§ 560 až 576 c. ř. s. zvláštní ustanovení, zda tedy dovolání, podané až 14tého dne po doručení odvolacího rozsudku, jest podle §u 575 c. ř. s. opožděné, jak to dovolací odpověď vytýká. Tomu tak není. Pro posouzení otázky, jakého způsobu řízení má býti o žalobě použito, jsou rozhodnými jediné obsah žaloby a její konečný návrh, nikoli právní otázky, které vyplynou teprve z dalšího přednesu stran a ze skutkové podstaty rozsudečné (srov. také rozhodnutí čís. 4890 sb. n. s.). Obě žalobkyně, z nichž každá jest jednou čtvrtinou spoluvlastnicí domu, tvrdí v žalobě, že jejich matka propachtovala své právo užívací, které jí příslušelo doživotně na celém domě, žalovaným na tři léta, ale ovšem jen na dobu trvání tohoto práva, takže v případě jejího dřívějšího úmrtí právo pachtovní mělo zaniknouti; že matka zemřela, čímž smlouva pachtovní zanikla, že však žalovaní přes to, že byli žalobkyněmi i jejich sestrou (rovněž spoluvlastnicí jedné čtvrtiny domu) k vyklizení domu vyzváni, tak neučinili. Navrhují tedy rozsudek, aby žalovaní dům vyklidili a klíče od místností v žalobě blíže označených, jakož i čtyři klíče domovní žalobkyním odevzdali. Nejde tu

o žalobu z poměru nájemního (pachtovního), zejména nikoliv o žalobu na vrácení pachtovního předmětu podle §u 1109 obč. zák., nýbrž o žalobu na ochranu práva vlastnického po rozumu §u 523 obč. zák. (žaloba zápůrčí), v níž žalobkyně uplatňují, že nebyly a nejsou se žalovanými v poměru smluvním a že odpadl důvod, z kterého žalovaní domu užívali, totiž obligační nárok vůči matce žalobkyň Anně S-ové, tedy vůči třetí osobě, takže nyní bezprávně zasahují v obor spoluvlastnického práva žalobkyň, překázejí jeho volnému výkonu a osobují si další užívání domu. Právě žaloby vlastnické podle §u 366 obč. zák. tu není, protože žalovaní spoluvlastnicím proti jejich vůli domu nezadržují a vůbec v držení domu nejsou a jej v moci nemají (§§ 309 a 369 obč. zák.), nýbrž jsou jen ve faktické držbě práva nájemního (pachtovního). Prosba žalobní byla by ovšem měla správně zníti, že spoluvlastnické právo žalobkyň jest neobmezené a že žalovaní jsou povinni zdržovati se dalších rušebních činů a odstraniti trvajících ještě překážky, tedy dům vykliditi. Posuzuje-li se však návrh žalobní na základě souhrnu skutečností, na nichž žalobkyně svůj nárok založily (skutkový podklad žaloby), vyjde na jevo, že žalobkyně ničeho jiného se nedomáhají, než volnosti svého práva spoluvlastnického vůči žalovaným, kteří toto spoluvlastnické právo obmezují jiným způsobem, než zadržováním věci, a že prosba žalobní na vyklizení místností a odevzdání klíčů nahrazuje ono »odstranění trvajících překážek«. Bylo tedy dovolání, opřené o důvody §u 503 čís. 2, 3 a 4 c. ř. s. podáno včas a nutno je ve věci vyřídit. Z právní povahy žaloby, o níž jde, jako žaloby zápůrčí, plyne již také, že odvolací soud neposoudil věc po stránce právní správně, zamítнув žalobu pro nedostatek aktivní legitimace žalobkyň, a že žalobkyně právem uplatňují v tomto směru dovolací důvod podle §u 503 čís. 4 c. ř. s. Jest nesporno, že lázeňský dům »P.« jest z polovice (totiž ze dvou čtvrtin) v knihovním vlastnictví obou žalobkyň, pak jejich sestry Flory S-ové rovněž z jedné čtvrtiny a konečně jejich nyní již zemřelé matky Anny S-ové taktéž z jedné čtvrtiny. Nesporno jest dále, že podle smlouvy ze dne 26. února 1925 uzavřely matka Anna S-ová a její dcera Flora se žalovanými smlouvu pachtovní (nájemní), podle které (a to podle úvodu písemné smlouvy) propachtovaly žalovaným ideální polovici domu jim knihovně náležející, a že mimo to Anna S-ová propachtovala jim také své právo užívací k celému domu, tedy — jak smlouva v odstavci I. praví — všech místností i se zařízením a to na dobu tří let, počínajíc dnem 1. dubna 1925, že však podle odstavce V. smlouva byla uzavřena jen na dobu trvání užívacího práva Anny S-ové a že měla uhasnouti dřívějším jejím úmrtím. Nesporno jest konečně, že Anna S-ová již dne 10. dubna 1925 zemřela. Tímto úmrtím zaniklo užívací právo Anny S-ové a uhasla podle odstavce V. i smlouva žalovaných, což by ovšem i podle zákona platilo (§ 1112 obč. zák.). Tím však odpadlo také obmezení spoluvlastnického práva obou žalobkyň, které nebyly a nejsou v žádném smluvním poměru se žalovanými, takže jsou oprávněny domáhati se volnosti svého práva spoluvlastnického proti všem neoprávněným zásahům třetích osob. Že k takové žalobě není třeba souhlasu všech spoluvlastníků, neb aspoň jejich většiny, nýbrž že jest k ní oprávněn také

každý jednotlivý spoluvlastník, jest v theorii i praxi uznáno (srovnej na příklad Randa »Právo vlastnické« strana 298 a rozhodnutí 2590 sb. n. s. a zejména obdobný případ uveřejněný pod číslem 1872 sb. n. s.). Vždyť spoluvlastník nepodniká zápůrčí žalobou ničeho, čím by ostatní společníky nebo společný majetek poškozoval, nýbrž hájí jen svobodu společného majetku a odráží neoprávněný útok na tuto svobodu.

Čís. 5795.

Předpis Šu 51 ex. ř. o výlučnosti sudišť a bezúčinnosti prorogačních úmluv v řízení exekucním platí také pro žaloby dle §§ 35—37 ex. ř.

Úvahy odůvodnění nenahrazují rozhodnutí ve smyslu Šu 43, poslední odstavec, j. n. a Šu 261, první odstavec, c. ř. s.

Předpis Šu 44, odstavec první, j. n. netýká se žalob podle §§ 35—37 ex. ř.

(Rozh. ze dne 24. února 1926, Rv I 135/26.)

Žalobu podle Šu 35 ex. ř., domáhající se zrušení exekuce, povolené krajským soudem v Chrudimi, zadal žalobce na okresním soudě v Pardubicích. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Ačkoli exekuce byla povolena krajským soudem v Chrudimi, podali nicméně dlužníci námitky proti nároku po rozumu Šu 35 ex. ř. (žalobu opoziční) u okresního soudu v Pardubicích, jako soudu exekucního. Žalovaný (vymáhající věřitel) nenamítl ani v první ani v druhé stolici nezhojitelné nepřislušnosti soudu své stolice a činí tak teprve v dovolání pod titulem zmatečnosti podle Šu 477 čís. 3 (§ 503 čís. 1) c. ř. s. Dovolatel jest v tomto směru v právu, třebaže jeho vývody o nemožnosti prorogace podle Šu 104 druhý odstavec j. n. a hned zase o možnosti prorogace podle §§ 35 až 37 ex. ř. jsou v rozporu. Předpis Šu 51 ex. ř. zní: »Sudiště v tomto zákoně nařízená jsou výlučnými. Úmluvy stran o příslušnosti soudů v řízení exekucním jsou bezúčinné.« Běží o výklad tohoto předpisu v tom směru, zda předpis ten vztahuje se jen na vlastní řízení exekucní, t. j. na řízení, směřující k vynucení vykonatelného a neuspokojeného nároku věřitelova, či také na spory, vzešlé za exekucního řízení a z jeho podnětu, pro něž exekucní řád sám sudiště určil. Této poslední otázce jest přisvědčiti. V Šu 35 druhý odstavec v první větě ex. ř. nařizuje zákon úchytkou od Šu 17 druhý odstavec ex. ř., že opoziční žalobu jest podati u soudu, u kterého povolení exekuce v první stolici bylo navrženo (srv. také § 38 ex. ř.). Toto zákonem nařízené sudiště jest po rozumu Šu 51 ex. ř. výlučným a nelze je změniti úmluvou stran. Jde to především na jevo z jasného doslovu zákona »Sudiště v tomto zákoně nařízená jsou soudy výlučnými«. Sudiště na-